

Predmet C-351/24**Zahtjev za prethodnu odluku****Datum podnošenja:**

15. svibnja 2024.

Sud koji je uputio zahtjev:

Veszprémi Törvényszék (Mađarska)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

29. travnja 2024.

Tužitelj:

C/C Vámügynöki Kft.

Tuženik:

Nemzeti Adó- és Vámhivatal Fellebbviteli Igazgatósága

Veszprémi Törvényszék (Okružni sud u Veszprému, Mađarska)

[omissis]

U upravnom sporu koji se odnosi na odbijanje zahtjeva za otpust carine [omissis], pokrenutom na zahtjev društva C/C Vámügynöki Kft. ([omissis] Zalaegerszeg, Mađarska [omissis]), tužitelja, protiv Nemzeti Adó- és Vámhivatal Fellebbviteli Igazgatósága (Žalbeni odjel Državne porezne i carinske uprave, Mađarska) ([omissis] Budimpešta, Mađarska [omissis]), tuženika, Veszprémi Törvényszék (Okružni sud u Veszprému) donosi sljedeću

Odluku

Ovaj sud [omissis] upućuje Sudu Europske unije sljedeće prethodno pitanje:

Treba li članak 119. stavak 3. Uredbe (EU) br. 952/2013 o Carinskom zakoniku Unije (u daljnjem tekstu: Carinski zakonik) tumačiti na način da mu se protivi nacionalna praksa u skladu s kojom se utvrđuje da je dokaz o podrijetlu netočan ako se ne primijeni postupak utvrđen u članku 32. Dodatka Regionalnoj konvenciji o paneuromediteranskim povlaštenim pravilima podrijetla (u daljnjem tekstu: Konvencija)?

[omissis] [razmatranja o nacionalnom postupovnom pravu]

Obrazloženje

Činjenice

Tužitelj, koji djeluje u ime društva Best-Epil Kft. (uvoznik) kao neizravni carinski zastupnik, dvadeset je puta tijekom razdoblja od 17. prosinca 2021. do 26. veljače 2022. od Nemzeti Adó- és Vámhivatal Csongrád-Csanád Vármegyei Adó- és Vámigazgatósága (Okružna porezna i carinska uprava u Csongrád-Csanádu, u okviru Državne porezne i carinske uprave, Mađarska; u daljnjem tekstu: prvostupanjsko carinsko tijelo) zatražio puštanje u slobodan promet različitog voća i povrća. Roba se uglavnom slala iz Albanije, Turske ili Kosova, uz naznaku da je podrijetlom iz Albanije ili Turske. U trenutku puštanja u slobodan promet, u polju 36. carinske deklaracije bila je navedena oznaka povlaštenosti 300 te je tužitelj na temelju priloženih dokaza o podrijetlu zatražio da se carina utvrdi u skladu s povlaštenim postupanjem. U trima slučajevima koji su relevantni za spor, svježi proizvodi (mandarine) otpremljeni s Kosova uz dokaz da je njihova zemlja podrijetla Turska na temelju dokumenata o podrijetlu EUR.1 s brojevima A0104738, A0104737 i A0104736 pušteni su u slobodan promet redom 26. veljače 2022. [omissis], 22. veljače 2022. [omissis] i 3. veljače 2022. [omissis].

Nakon puštanja u slobodan promet prvostupanjsko carinsko tijelo naložilo je 5. svibnja 2023. naknadnu provjeru tijekom koje je utvrdilo da potvrda o prometu robe EUR.1, koju je izdalo kosovsko carinsko tijelo, nije u skladu s odredbama Obavijesti Komisije o primjeni regionalne konvencije o paneuromediteranskim povlaštenim pravilima o podrijetlu ili protokolima o pravilima o podrijetlu kojima se predviđa dijagonalna kumulacija između ugovornih stranaka ove Konvencije (2021/C 418/12) (u daljnjem tekstu: Obavijest Komisije), uzimajući u obzir i da se ne može dodijeliti povlašteno postupanje za poljoprivredne proizvode između Europske unije, Kosova i Turske te da kosovska carinska tijela ne mogu izdati potvrdu u tom pogledu. S obzirom na prethodno navedeno, odlukama od 16. kolovoza 2023. prvostupanjsko carinsko tijelo utvrdilo je dodatne carine u ukupnom iznosu od 2 580 000 mađarskih forinti (HUF) [omissis] te je od tužitelja tražilo da ih plati.

Tužitelj je 18. kolovoza 2023. prvostupanjskom carinskom tijelu na temelju članka 116. stavka 1. točke (c) Carinskog zakonika podnio zahtjev za otpust carine. U svojem je zahtjevu istaknuo da su ispunjeni uvjeti utvrđeni u članku 119. stavku 3. Carinskog zakonika, odnosno, s obzirom na to da je pogreška u dokazu o podrijetlu EUR.1 izdanom u okviru Konvencije bila rezultat pogreške koju je počinilo carinsko tijelo, ne treba provesti ispitivanje koje se zahtijeva člankom 119. stavkom 1. točkom (a) Carinskog zakonika i koje se odnosi na to je li tužitelj znao za pogrešku.

Tuženikova odluka

Prvostupanjsko carinsko tijelo odbilo je tužiteljev zahtjev [omissis]. Tuženik, koji je odlučivao o upravnoj žalbi koju je podnio tužitelj, u svojoj je odluci potvrdio odluku prvostupanjskog carinskog tijela [omissis].

Tuženik se u obrazloženju svoje odluke pozvao na članak 116. stavak 1. točku (c) Carinskog zakonika, kao i na odredbe članka 119. stavka 1. točke (a) i članka 119. stavka 3. tog zakonika. U tom je pogledu naveo da potvrda o podrijetlu nije izdana u okviru upravne suradnje predviđene člankom 31. Dodatka I. Konvenciji, tako da se ne može primijeniti iznimka predviđena člankom 119. stavkom 3. Carinskog zakonika, i da u skladu s člankom 119. stavkom 1. točkom (a) tog zakonika treba ispitati je li tužitelj razumno mogao otkriti pogrešku koju je počinilo carinsko tijelo. Tvrdio je i da se, u skladu s odlukom br. 2/2022 Kúrije (Vrhovni sud, Mađarska), donesenom u okviru postupka ujednačavanja sudske prakse u području upravnog prava, ne može isključiti mogućnost otkrivanja pogreške jer je sam tužitelj također počinio pogrešku.

Tuženik je u odluci utvrdio da, iako je kosovsko carinsko tijelo počinilo pogrešku, tužitelj ju je razumno mogao otkriti, s obzirom na to da obavlja profesionalnu djelatnost u području carina, raspolaže nužnim odobrenjima carinskih tijela i odgovarajućim stručnim znanjem te ima iskustvo u pitanjima koja se odnose na carinjenje. Tužitelj je trebao biti upoznat s pravilima o povlaštenom postupanju, propisima i konvencijama u području carinskog prava te Obavijesti Komisije, tako da je trebao upozoriti na to da su potvrde o prometu robe EUR.1 pogrešno izdane. Prema tuženikovu mišljenju, pogreška u potvrdama EUR.1 koje je izdalo kosovsko carinsko tijelo bila je takva da ju se moglo nedvojbeno utvrditi na temelju dokumenata i razumno otkriti.

Stajališta stranaka u postupku

Tužiteljev zahtjev

Tužitelj je protiv tuženikove odluke podnio tužbu u upravnom sporu kojom je zahtijevao da se poništi ta odluka, kao i odluka prvostupanjskog carinskog tijela, te da se tom tijelu naloži pokretanje novog postupka. Kad je riječ o povredi zakona, tužitelj u svojoj tužbi navodi da je, u skladu s člankom 116. stavkom 1. točkom (c) Carinskog zakonika, zbog pogreške nadležnih tijela opravdano da se iznosi uvozne carine vrate ili otpuste. U skladu s člankom 119. stavcima 1. i 3. Carinskog zakonika, kad se povlašteno postupanje dodjeljuje na temelju sustava upravne suradnje, ako se za potvrdu koju je izdalo tijelo neke zemlje ili područja izvan carinskog područja Unije ispostavi da je netočna, smatra se da takva pogreška ne predstavlja pogrešku koju je tužitelj mogao otkriti u smislu članka 119. stavka 1. točke (a).

Tužitelj je pojasnio da se tijela u okviru upravne suradnje predviđene člankom 31. Dodatka I. Konvenciji obvezuju da će poslati reprodukciju pečata i adresu za dostavu. Prema njegovu mišljenju, činjenica da su kosovska carinska tijela upotrijebila taj uzorak otiska pečata za izdavanje potvrde o prometu robe EUR.1 upućuje na postojanje upravne suradnje predviđene člankom 119. stavkom 3. Carinskog zakonika. Ako bi se prihvatila tuženikova argumentacija, članak 119. stavak 3. Carinskog zakonika ne bi imao svrhu te njegova primjena ne bi bila moguća, s obzirom na to da bi joj se odredbama članka 31. Dodatka I. Konvenciji oduzeo smisao. Tuženik je trebao provesti postupak provjere utvrđen u članku 32. Dodatka I. Konvenciji tako da kosovskom carinskom tijelu postavi pitanje o točnosti dokaza o podrijetlu. Tužitelj se u dobroj vjeri pouzdao da je carinsko tijelo područja izvan carinskog područja Unije, kao stranka Konvencije, izdalo dokaz o podrijetlu uz pravilnu primjenu Konvencije i njezinih protokola.

Tuženikov odgovor na tužbu

Tuženik je u svojem odgovoru na tužbu zahtijevao njezino odbijanje. U pogledu merituma tvrdio je da carinsko tijelo zemlje izvoza (Kosovo) nije moglo zakonito na temelju Obavijesti Komisije i Konvencije potvrditi mjesto povlaštenog podrijetla robe (Turska). Isto tako, budući da je smatrao da je navedena pogreška proizlazi iz samog dokaza o podrijetlu, nije bilo nužno da tuženik carinskom tijelu države izvoza postavi pitanje o vjerodostojnosti dokumenta, s obzirom na to da Konvencija ne sadržava nijednu odredbu u tom pogledu. Oспорavao je da treba smatrati da činjenica da je carinsko tijelo izdalo potvrdu EUR.1 s uzorkom otiska pečata predstavlja upravnu suradnju. Prema njegovu mišljenju, članak 31. Dodatka I. Konvenciji ne sadržava nijedno pravilo u tom pogledu te ga se ne može široko tumačiti.

Kosovsko carinsko tijelo nije moglo potvrditi tursko povlašteno podrijetlo. Provjera iz članka 32. Dodatka I. Konvenciji može se obaviti ako carinsko tijelo ugovorne stranke uvoznice ima utemeljene dvojbe u pogledu vjerodostojnosti dokumenta; međutim, tuženik tijekom svojeg postupanja nije imao takve dvojbe, s obzirom na to da se s potpunom sigurnošću mogla utvrditi pogreška u dokumentima i da ti dokumenti nisu bili prikladni za potvrdu mjesta podrijetla, tako da nije trebalo provesti postupak provjere dokaza o podrijetlu.

Tuženik je istaknuo da se povrat carine zbog pogreške koju je počinilo tijelo, koji se predviđa u članku 116. stavku 1. točki (c) Carinskog zakonika, može primijeniti samo ako, u skladu s člankom 119. stavkom 1. točkom (c) Carinskog zakonika, tužitelj nije razumno mogao otkriti pogrešku. S obzirom na njegovo odgovarajuće stručno znanje i iskustvo u području carina, tužitelj je trebao razumno otkriti pogrešku jer je vidljiva u dokumentima. Na temelju članka 15. stavka 2. točke (b) Carinskog zakonika, osoba koja podnese carinsku deklaraciju odgovorna je za vjerodostojnost, točnost i valjanost svih dokumenata koji se prilažu toj deklaraciji.

Tuženik je također tvrdio da, u skladu s člankom 119. stavkom 1. točkom (b) Carinskog zakonika, tužiteljevu dobru vjeru treba ispitati zasebno jer činjenica da

je tužitelj postupao u dobroj vjeri ne isključuje da je razumno mogao otkriti pogrešku koju je počinilo carinsko tijelo.

Pravo Unije

Članak 116. Uredbe (EU) br. 952/2013 o Carinskom zakoniku Unije (u daljnjem tekstu: Carinski zakonik)

„1. Podložno uvjetima utvrđenima u ovom odjeljku, iznosi uvozne ili izvozne carine vraćaju se ili otpuštaju na temelju bilo čega od sljedećeg:

- (a) previše naplaćenog iznosa uvozne ili izvozne carine;
- (b) robe s nedostacima ili robe koja nije u skladu s uvjetima ugovora;
- (c) greške nadležnih tijela;
- (d) pravičnosti.

[...].”

Članak 119. Carinskog zakonika

„1. U slučajevima osim onih na koje se odnosi članak 116. stavak 1. drugi podstavak i članci 117., 118. i 120., iznos uvozne ili izvozne carine vraća se ili otpušta ako je iznos koji odgovara carinskom dugu koji je prvotno prijavljen, kao rezultat greške koju su počinila nadležna tijela, bio niži od dospjelog iznosa, pod uvjetom da su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- (a) dužnik nije razumno mogao otkriti takvu grešku; i
- (b) dužnik je djelovao u dobroj vjeri.

3. Kada se povlašteno postupanje s robom dodjeljuje na temelju sustava upravne suradnje s tijelima zemlje ili područja izvan carinskog područja Unije te ako ta tijela izdaju uvjerenje za koje se ispostavi da je netočno, takvo izdavanje predstavlja grešku koja se nije razumno mogla otkriti u smislu stavka 1. točke (a).

Međutim, izdavanje neispravnog uvjerenja ne predstavlja grešku ako se uvjerenje temelji na netočnim činjenicama koje je dao izvoznik, osim ako je očito da su tijela koja su izdala potvrdu znala ili trebala znati da roba ne zadovoljava propisane uvjete za dodjeljivanje prava na povlašteno postupanje.

[...].”

Članak 64. Carinskog zakonika

„[...]

2. U slučaju robe koja koristi povlaštene mjere, koje su sadržane u sporazumima koje je Unija sklopila s određenim zemljama ili područjima izvan carinskog područja Unije ili sa skupinama takvih zemalja ili područja, pravila o povlaštenom podrijetlu uređuju se tim sporazumima.

[...].”

Članak 15. Dodatka I. Regionalnoj konvenciji o paneuromediteranskim povlaštenim pravilima podrijetla (u daljnjem tekstu: Konvencija)

„1. Proizvodi s podrijetlom iz jedne ugovorne stranke prilikom uvoza u drugu ugovornu stranku imat će povlastice iz odgovarajućeg ugovora uz predočenje jednog od sljedećih dokaza o podrijetlu:

- (a) potvrde o prometu robe EUR.1, čiji se uzorak nalazi u Prilogu III. a;
- (b) potvrde o prometu robe EUR-MED, čiji se uzorak nalazi u Prilogu III. b;
- (c) u slučajevima navedenim člankom 21.(1.), izjave (u daljnjem tekstu: ‚izjava o podrijetlu’ ili ‚izjava o podrijetlu EUR-MED’) koju izvoznik unosi na račun, dostavnicu ili bilo koji drugi komercijalni dokument koji dovoljno podrobno opisuje proizvode o kojima je riječ i tako omogućuje njihovo prepoznavanje. Tekst izjave o podrijetlu se nalazi u Prilogu IV. a i b.

[...].”

Članak 31. Dodatka I. Konvenciji (Upravna suradnja)

„1. Carinske službe ugovornih stranaka dostavit će jedna drugoj, posredstvom Europske komisije, uzorke otisaka pečata koji se rabe u njihovim carinarnicama za izdavanje potvrda o prometu robe EUR.1 i EUR-MED, zajedno s adresama carinskih vlasti odgovornih za provjeru tih potvrda, izjava o podrijetlu i izjava o podrijetlu EUR-MED.

2. Radi osiguranja pravilne primjene ove Konvencije, ugovorne stranke pomagat će jedna drugoj preko nadležnih carinskih uprava u provjeri vjerodostojnosti potvrda o prometu robe EUR.1 i EUR-MED, izjava o podrijetlu i izjava o podrijetlu EUR-MED te točnosti podataka navedenih u tim dokumentima.”

Članak 32. Dodatka I. Konvenciji (Provjera dokaza o podrijetlu)

„1. Naknadne provjere dokaza o podrijetlu obavljat će se nasumice ili kad god carinska služba ugovorne stranke uvoznice opravdano sumnjaju u vjerodostojnost takvih dokumenata, u podrijetlo proizvoda u pitanju ili u ispunjenje drugih uvjeta iz ove Konvencije.

2. Za potrebe provedbe odredaba stavka 1., carinska će služba ugovorne stranke uvoznice vratiti potvrdu o prometu robe EUR.1 ili EUR-MED i račun, ako je bio podnesen, izjavu o podrijetlu ili izjavu o podrijetlu EUR-MED ili kopiju tih dokumenata carinskoj službi ugovorne stranke izvoznice, uz navođenje razloga za provjeru, kada je to potrebno. Svi pribavljeni dokumenti i podaci koji ukazuju na netočnost podatka u dokazu o podrijetlu bit će dostavljeni kao dokaz uz zahtjev za provjeru.

3. Provjeru će obaviti carinska služba ugovorne stranke izvoznice. U tu svrhu ona će imati pravo zahtijevati bilo koji dokaz te obaviti bilo kakvu inspekciju izvoznikovih računa ili bilo koju drugu provjeru koju smatra potrebnom.

[...].”

Obavijest Komisije o primjeni regionalne konvencije o paneuromediteranskim povlaštenim pravilima o podrijetlu ili protokolima o pravilima o podrijetlu kojima se predviđa dijagonalna kumulacija između ugovornih stranaka ove Konvencije (2021/C 418/12) (u daljnjem tekstu: Obavijest Komisije)

„Podsjeća se da se dijagonalna kumulacija može primjenjivati samo ako su stranke u kojima se obavlja konačna proizvodnja i stranke konačnog odredišta sklopile sporazume o slobodnoj trgovini, koji sadržavaju istovjetna pravila o podrijetlu, sa svim strankama koje sudjeluju u stjecanju statusa proizvoda s podrijetlom, tj. svim strankama iz kojih upotrijebljeni materijali potječu. Materijali s podrijetlom iz stranke koja sa strankama u kojima se obavlja konačna proizvodnja i strankama konačnog odredišta nije sklopila sporazum smatraju se materijalima bez podrijetla. Posebni primjeri navedeni su u napomenama za pojašnjenje koje se odnose na paneuromediteranske protokole o pravilima o podrijetlu.

[...]

Datumi navedeni u tablici 3. odnose se na datum početka primjene protokola o pravilima o podrijetlu kojima se predviđa dijagonalna kumulacija, priloženih sporazumima o slobodnoj trgovini između EU-a, Turske i zemalja sudionica u procesu stabilizacije i pridruživanja. Svaki put kada se upućuje na Konvenciju u sporazumu o slobodnoj trgovini između stranaka iz ove tablice, za koje je Konvencija stupila na snagu, u tablici 2. dodan je datum kojemu prethodi ‚(C)‘.

Podsjeća se i da se materijali podrijetlom iz Turske obuhvaćeni carinskom unijom između EU-a i Turske mogu uključiti kao materijali s podrijetlom u smislu

dijagonalne kumulacije između Europske unije i zemalja sudionica u procesu stabilizacije i pridruživanja s kojima je na snazi protokol o podrijetlu.

[...]

[...] Moguća je dijagonalna kumulacija između Turske, Albanije, Bosne i Hercegovine, Kosova, Sjeverne Makedonije, Crne Gore i Srbije. Za mogućnosti dijagonalne kumulacije između Europske unije, Turske, Albanije, Bosne i Hercegovine, Kosova, Sjeverne Makedonije, Crne Gore i Srbije vidjeti Tablicu 3.

[...].”

Za robu obuhvaćenu carinskom unijom između EU-a i Turske datum početka primjene jest 27. srpnja 2006., odnosno datum koji se ne primjenjuje na poljoprivredne proizvode ni na proizvode od ugljena i čelika. Datum početka primjene između Turske i Kosova jest 1. rujna 2019.

Razlozi zbog kojih se upućuje zahtjev za prethodnu odluku

U ovom slučaju, sud koji upućuje zahtjev traži da se razjasni može li tuženik, u svojem svojstvu carinskog tijela ugovorne stranke uvoznice, zaključiti u pogledu dokaza o podrijetlu izdanog na temelju članka 15. Dodatka I. Konvenciji da je carinsko tijelo ugovorne stranke izvoznice izdalo dokaz o podrijetlu protivno pravnim pravilima Konvencije ili prethodno treba provesti postupak provjere predviđen u članku 32. Dodatka I. Konvenciji.

Sud koji upućuje zahtjev nije u sudskoj praksi Suda Europske unije pronašao nijedan predmet koji se odnosi na tumačenje članka 119. stavka 3. Carinskog zakonika.

Postavljeno pitanje relevantno je za ovaj spor jer se, u skladu s člankom 119. stavkom 3. Carinskog zakonika, oslobođenje od odgovornosti tužitelja, u skladu s člankom 119. stavkom 1. točkom (a) Carinskog zakonika, isključivo temelji na izdavanju netočne potvrde u okviru upravne suradnje. Međutim, dokazi o podrijetlu u pravilu se ne izdaju u okviru upravne suradnje predviđene u glavi VI. Konvencije, nego u jednom od postupaka predviđenih u glavi V., tako da tužiteljeva tvrdnja da se uskim tumačenjem prava Unije članku 119. stavku 3. Carinskog zakonika oduzima smisao može biti utemeljena.

Među strankama nije sporno da se nije mogla primijeniti dijagonalna kumulacija robe o kojoj je riječ, zbog čega je došlo do pogreške u sadržaju dokaza o podrijetlu EUR.1. U ovom je sporu carinsko tijelo donijelo odluku a da nije provelo postupak predviđen u članku 32. Dodatka I. Konvenciji niti je od kosovskog carinskog tijela tražilo da ispita prikladnost dokaza o podrijetlu.

Postupak predviđen u članku 32. Dodatka I. Konvenciji, sadržanom u glavi VI., provodi se u okviru upravne suradnje te se može pokrenuti ako carinsko tijelo

ugovorne stranke uvoznice ima utemeljene dvojbe. Na temelju članka 32. stavka 3. Dodatka I. Konvenciji, carinsko tijelo ugovorne stranke izvoznice zaduženo je obaviti provjeru. Carinsko tijelo u ovom je sporu navelo da je otklonjena svaka razumna sumnja i da se s apsolutnom sigurnošću može tvrditi da je došlo do povrede odredbi Konvencije te da carinsko tijelo ugovorne stranke izvoznice nije moglo potvrditi podrijetlo kojim bi se opravdalo povlašteno postupanje.

Prema mišljenju suda koji upućuje zahtjev, na temelju članka 119. stavka 3. Carinskog zakonika, nije jasno može li carinsko tijelo ugovorne stranke uvoznice, ako se u dokazu o podrijetlu otkrije pogreška, utvrditi da je taj dokaz netočan čak i ako se nije proveo postupak provjere dokaza o podrijetlu. To podrazumijeva da, u skladu s člankom 119. stavkom 1. točkom (a) Carinskog zakonika, treba ispitati je li tužitelj razumno mogao otkriti pogrešku. Ako carinsko tijelo, kad otkrije pogrešku u dokazu o podrijetlu, mora nužno i obvezno obaviti provjeru predviđenu u članku 32. Dodatka I. Konvenciji, u slučaju da ocijeni da je dokaz o podrijetlu netočan, u skladu s člankom 119. stavkom 3. tog zakonika treba smatrati da tužitelj nije mogao otkriti pogrešku. Ako carinsko tijelo prije donošenja odluke treba obvezno obaviti provjeru dokaza o podrijetlu pred carinskim tijelom zemlje izvoza, u ovom slučaju nisu potpune činjenice koje je utvrdilo carinsko tijelo.

S obzirom na prethodno navedeno, ovaj sud traži tumačenje Suda u pogledu pitanja je li u skladu s člankom 119. stavkom 3. Carinskog zakonika nacionalna praksa prema kojoj, u slučaju pogreške u dokazu o podrijetlu koji su izdala tijela zemlje ili područja izvan carinskog područja Unije, carinsko tijelo ugovorne stranke uvoznice utvrđuje postojanje pogreške u dokazu o podrijetlu a da nije provelo postupak predviđen u članku 32. Dodatka I. Konvenciji.

[omissis] [razmatranja o nacionalnom postupovnom pravu]

Veszprém, 29. travnja 2024.

[omissis] [potpisi]